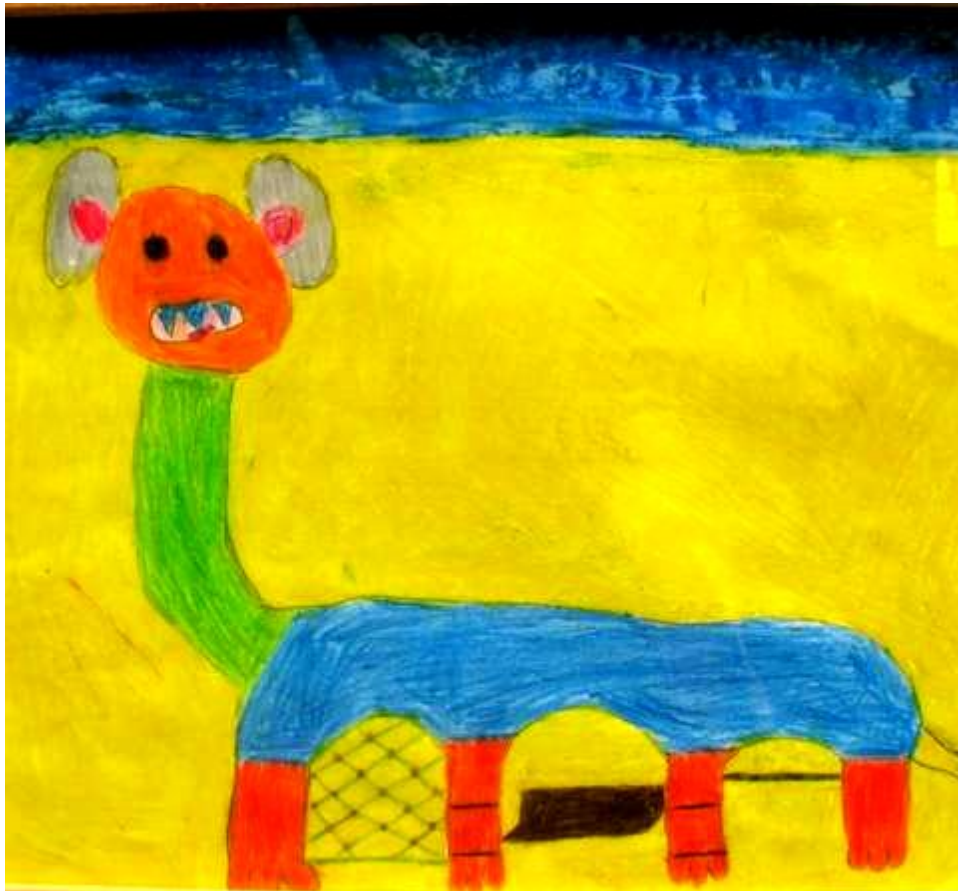

מועצה מקומית פרדסיה שיפור חזות וחצר לימודית , בית ספר תפוז בפרדסיה **"ממשתפים לשותפים"** אומנות, סביבה, שיתוף

להגשה עבור:

**הגף לשיפור חזות מבני חינוך
במשרד החינוך**

קונספט והובלת התהליך :

גב' אביבה בנימיני

מורה לאומנות, בי"ס תפוז, פרדסיה

אדריכלות נופ:

תאריך עדכון אחרון:

10/12/2013

תעודת זהות
بطاقة الهوية

دولة اسرائيل
وزارة الداخلية

מדינת ישראל
משרד הפנים

שם: בית ספר קהילתי לחינוך סביבתי "תפוז"

תאריך לידה: 1.9.1994 כ"ה אלול תשנ"ד

ארץ: ישראל

הישוב: פרדסיה

שם:

תאריך לידה:

ארץ:

הישוב:

ערכים:

ייחודיות ביה"ס:

חזון בהבניה:

העמקת הרעיון הערכי: "הכדור בידיים שלנו".

קהילת בית ספר "תפוז" בחרה לטפח אקלים ותרבות המכוונים לפיתוח מודעות ואחריות לאיכות הסביבה והובלת התלמידים למיצוי יכולותיהם, לקידום הישגיהם ולהעשייה בידע בתחומי דעת שונים. תוך עידוד מעורבות חברתית, אכפתיות, שייכות, תרומה לקהילה וטיפול המצוינות. על בסיס דיאלוג מעצים בין כל באי ביה"ס, מענה לשונות, כבוד, הדדי וטיפול אקלים מיטבי.

אנו מתחייבים לקידום הישגיהם הלימודיים, החברתיים והרגשיים של כל יחיד ומאמינים, כי יש ביכולתו של כל אחד להגיע למצוינות, באמצעות למידה משמעותית וחקרנית, פיתוח כישורים ומיומנויות לימודיות בסביבה טכנולוגית מתקדמת.

שאיפתנו היא לטפח בוגר בעל יכולת התמודדות עם קונפליקטים ודילמות סביבתיות וחברתיות.

בית ספר "תפוז", עיקר נתוני רקע

- 445 תלמידים (כולל גנים)
- 15 כיתות תקניות (כולל שני גנים + כיתה א' ל"ל)
- הנהגת הורים פעילה בצוותי עבודה מגוונים
- ראש המועצה ומחלקת החינוך שותפים פעילים

מטרות בית הספר

- טיפוח לומד בעל יכולת ללמידה עצמאית.
- טיפוח לומד בעל מיומנויות חברתיות.
- טיפוח הזיקה למורשת ישראל ולמדינת ישראל.
- טיפוח לומד בעל מודעות ואחריות לאיכות הסביבה

הערכים בבית הספר

- שייכות
- כבוד הדדי
- מצוינות
- קבלת השונות
- אחריות ותרומה לקהילה

סביבות למידה

בית ספר קהילתי לחינוך סביבתי

סביבות למידה מוזיאוניות

בניחוח סביבתי

איכות הסביבה

מאיתנו לקהילה ובחורה

תערוכות קבועות ומתחלפות

- ✓ "כמעין המתגבר"
- ✓ "ספסלים מספרים"
- ✓ פרחים ממוחזרים
- ✓ "מנהיגות"
- ✓ "כחול לבן"
- ✓ "חנוכיות ממוחזרות"

- ❖ שימוש ביצירות מקור ללמידה
- ❖ שימוש בחומרים ממוחזרים

תרומת כתות ו'

- ✓ ברכת "חג שמח" מבית לבית ביישוב
- ✓ קשר בין-דורי
- ✓ הפנינג פורים
- ✓ ספריית בית טלי
- ✓ וועדת יום הולדת

טקסים וחגיגות

- ✓ ראשי חודשים
- ✓ חגי ישראל ומועדיו
- ✓ יום שיא "אורח חיים בריא"
- ✓ קבלת ספר תורה
- ✓ חגיגת שבועות

הנהגת הורים והורים מתנדבים : צוות תכנון אסטרטגי,

- ❖ צוות טיולים, צת איכות הסביבה, צוות תקשוב, צוות אירועים וצוות שיווק ופרסום.

משבוע ניקיון לחינוך לניקיון

משבוע איכות הסביבה לחינוך סביבתי

- ✓ צעדה ביישוב
- ✓ אוטובוס מהלך
- ✓ מסע אופנים
- ✓ "סטיקר" לפרסום ושיווק הנושא
- ✓ משמרות זה"ב

חצר בית הספר - תאור המצב הקיים:

מרבית שטח החצר אינו מוקדש לפרוגרמות מוגדרות

הפרוגרמות הקיימות בחצר:

- מגרש ספורט משולב.
- רחבה כניסה מרוצפת עם טריבונת ישיבה קטנה.
- גינה אקולוגית המטופלת ע"י התלמידים.
- קיים מחסור ניכר בשימוש בצמחייה

שטח חצר בית הספר (לא כולל בניינים קיימים ומתוכננים): 5.5 דונם.

תכנית מצב קיים

פרוגרמות קיימות בחצר:

רחבת כניסה – כולל פינת ישיבה,

חלל מוגדר בתוך פסל עשוי פלדה.

בכניסה לבית הספר ישנה רחבה מרוצפת, וכן פינת ישיבה לכיתה / קבוצת ילדים, התחומה על-ידי פסל מתכת של דמויות היוצרות יחד מעין מעגל.

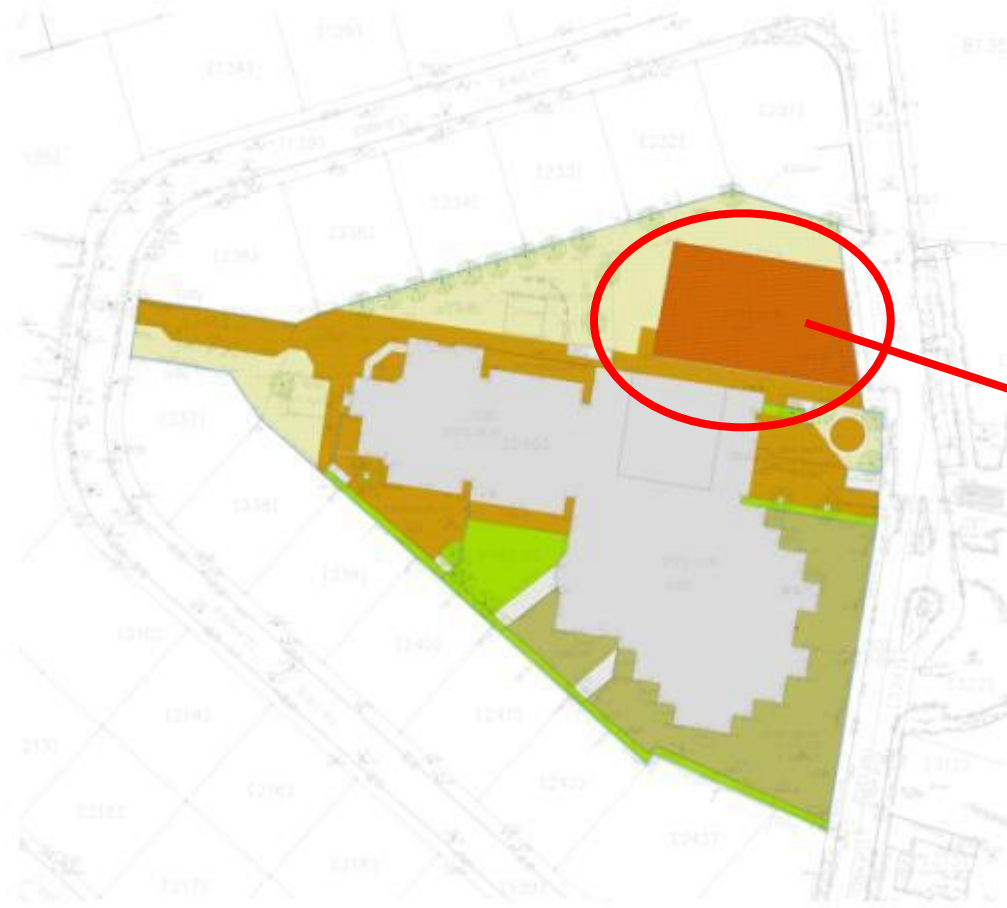

תכנית מצב קיים

פרוגרמות קיימות בחצר:

מגרש משולב מקורה

מגרש ספורט משולב (כדורגל / כדורסל) מקורה ומגודר, מצוי החלרה הצפון-מערבי של החצר.

תכנית מצב קיים

פרוגרמות קיימות בחצר:

גינה אקולוגית

גינת ירק, תבלינים ועצי פרי.

הטיפול בגינה נעשה על-ידי תלמידי בית הספר.

תכנית מצב קיים

תכנית מצב קיים

איזור לטיפול במסגרת הפרויקט:

איזורים אשר בעבר היו בהן מדשאות. בשל מצב משק המים ובשל אינטנסיביות השימוש, המדשאות לא שרדו.

חלק מן השטח הינו משופע וקיימות בו מסלעות אשר זוהו בהליך השיתוף ע"י התלמידים כמפגע בטיחותי.

1

3

2

מצב קיים

תמונות הממחישות את מצב החצר
באיזורים הזקוקים לטיפול:

"ממשתתפים לשותפים"- אומנות, סביבה, שיתוף. מטרות :

שיתוף התלמידים בתכנון החצר מהווה מרכיב מרכזי בפרויקט, מתוך רצון לקדם את הנושאים הבאים:

- יצירת שותפות פעילה של התלמידים המורים וההורים בחיי ביה"ס, כמעשה חינוכי המאפשר להטמיע את הייסוד החינוכי של אזרח כשותף פעיל בחברה אזרחית דמוקרטית.
- חינוך התלמידים ללקיחת אחריות בחברה והשתתפות בתהליכים החשובים בה.
- תרומה לתלמידים המשתתפים בו ברכישת ידע ומיומנויות חדשות מעולם האסתטיקה והעיצוב וגם הנאה הנובעת ממיקוד התהליך היצירתי בצרכי התלמידים ובשאיפותיהם.

שלט הסבר מתוך תערוכת עבודות התלמידים במסגרת תהליך השיתוף

תהליך משתף נכון בראי המחקר העולמי

1. זיהוי צרכים ופערים של התלמידים ע"י שיחות ושאלונים.
2. יצירת חזון בית ספרי המשותף לכל חברי הקהילה.
3. סינון הצרכים והרעיונות של התלמידים ע"י צוות חינוכי בו שותפים נציגי התלמידים.
4. בחירת תלמידים, בעלי מיומנות גבוהה באמנות לקבוצות עבודה ממוקדות.
5. בניית סקיצות ומודלים (בטכניקות אמנותיות חדשות שנלמדו לטובת העניין) של בית הספר החדש ע"י קבוצות התלמידים.
6. הצגת הפתרונות העיצוביים שיצרה נבחרת התלמידים בבית הספר לכלל התלמידים בתערוכה ייעודית.
7. השתתפות התלמידים בתכנון האדריכלי של בית הספר.
8. התייעצות מתמדת עם התלמידים (ישירות ודרך ועד התלמידים הבית ספרי) בהתאם להתפתחות פרויקט העיצוב מחדש/בנייה של בית הספר (Newman, 2008).

"ממשתתפים לשותפים"

תהליך שיתוף התלמידים בעיצוב חצר בית הספר:

שלב ראשון

הליך מעורבות התלמידים בעיצוב החצר שולב במסגרת שיעורי האומנות, בהובלת המורה לאומנות, גב' אביבה בנימיני, באופן הבא:

- זיהוי הצרכים וההעדפות של התלמידים על סמך סקר בקרב תלמידי שכבות ד' ו ה'.
- ביטוי אומנותי של חזון התלמידים למתקנים בחצר באמצעות ציור (דו-מימד)
- ביטוי אומנותי של חזון התלמידים למתקנים בחצר באמצעות דגמים תלת מימדיים.

שלב שני

תרגום חזון התלמידים לתכנית ע"י מתכנני נוף, במסגרת התכנון המוקדם:

- הצרכים אשר הביעו התלמידים בסקרים, שולבו בתכנית.
- החזון האומנותי של התלמידים ישולב בחצר, כפי שיפורט בהמשך.

שלב שלישי

שילוב התלמידים בבחירת המתקנים הספציפיים, במסגרת התכנון המפורט:

- בשלב התכנון המפורט תינתן לתלמידים אפשרות להביע את העדפותיהם מתוך מבחר מתקנים אפשרי (מתוך מבחר שייבחר ע"י צוות בית הספר והמתכננים).

המשך בשנים הבאות

- התכנון כולל אפשרות לביטוי אומנותי של התלמידים בחצר בית הספר בתוך האלמנטים "שביל המזכרות" ו "קירות מדברים", כפי שיפורט בהמשך

צילום מתוך סקר שנערך בקרב תלמידי שכבות ד' ו ה'

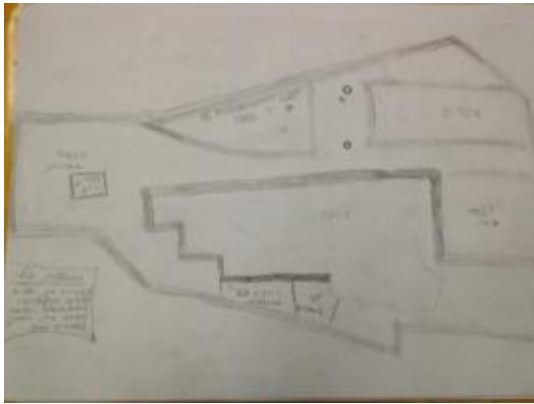
"ממשתפים לשותפים" - עבודות התלמידים

ביטוי אומנותי של חזון התלמידים למתקנים בחצר באמצעות ציור ודגמים
תלת מימדיים מוצג בתערוכה בתוך בית הספר

תרומה חינוכית לתלמידים המשתתפים בתהליך

- למידת תכנים חדשים ושיטות עבודה חדשות במקצוע האמנות.
- שיפור הביטחון עצמי, הדימוי עצמי והחברתי.
- למידת תפקוד בצוות עבודה.
- למידת דרכים להתמודד עם כישלון והפיכתו להצלחה.
- הגברת המוטיבציה להשתתפות פעילה בשיעורי האמנות.
- שיפור המודעות ואכפתיות לסביבה הלימודית הפיסית.
- שיתוף נכון של הורים וקהילה במעשה החינוכי בית הספר.

חצר ביה"ס תפוז,

"ממשתפים לשותפים"

1+2+3 אלמנטים פיסוליים על-פי עבודות התלמידים .

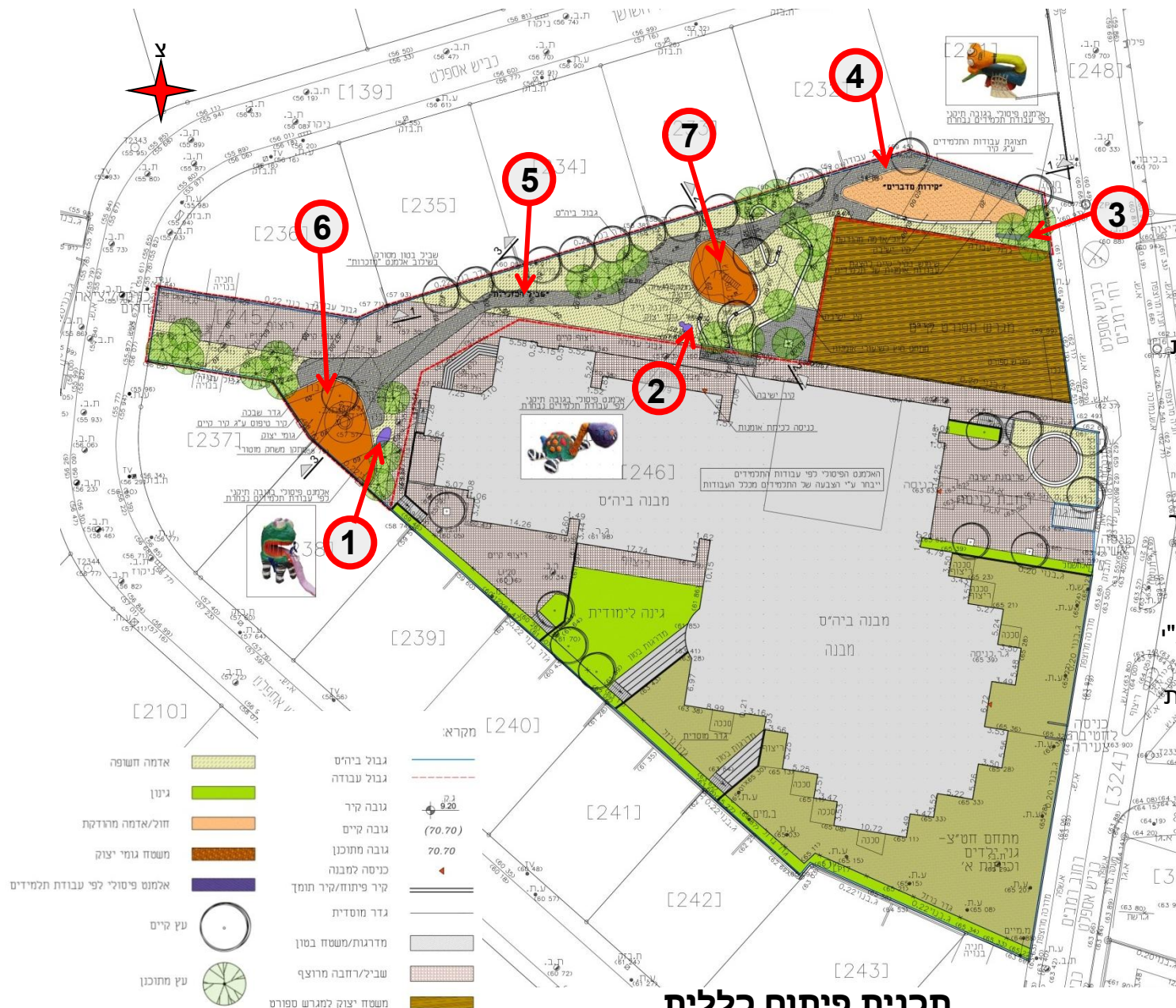
אלמנטים אשר יבנו ע"י אומן, על סמך עבודות התלמידים. כל אלמנט יוצב לצד אחד ממוקדי הפעילות בחצר ויהווה מעין נקודת ציון בחצר.

4. "קירות מדברים" – שימוש בקירות קיימים בביה"ס לביטוי רגשי ואומנותי של התלמידים ולתצוגה של עבודות קבע על הקיר התוחם את חצר בית הספר.

5. "שביל המזכרות" – כיתות א' או ו' מציינים את הגעתם או עזיבתם את ביה"ס, ע"י יצירת מזכרת שנשארת עם הזמן - שביל שנוצר ע"י ציור, סיתות, הטבעה וכו' על מרצפות קיימות ואשר יוצר מרחב המחבר בין מוקדי הפעילות בחצר.

6 + 7 מתקנים לחיזוק המוטוריקה

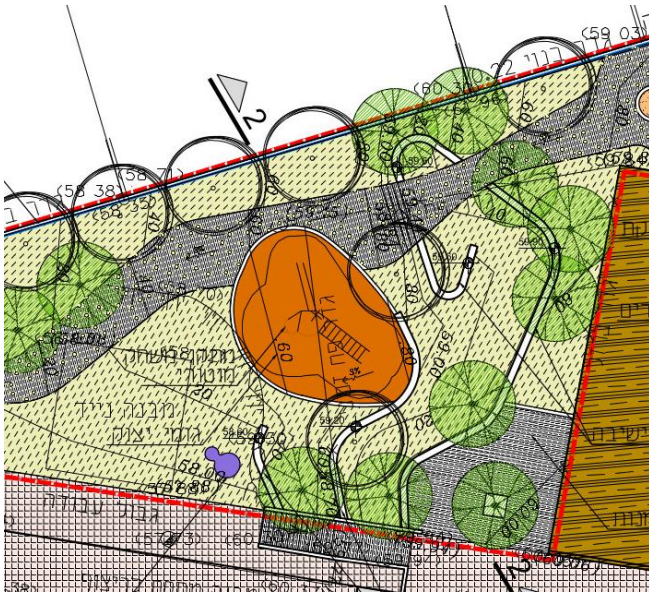
תכנית פיתוח כללית

מתקן משחק מוטורי, חבלים וגלישה

אזור משחקים לשיפור היכולות המוטוריות, אשר נותן מענה לצרכים שהעלו התלמידים בשיחות קודמות ונראו בעבודות הפיסוליות שהם יצרו.

אלמנט המשחק יהיה תיקני ויבחר מתוך מספר דגמים נבחרים, דוגמת מתקני חברת KOMPAN או שווה ערך

קטע תכנית

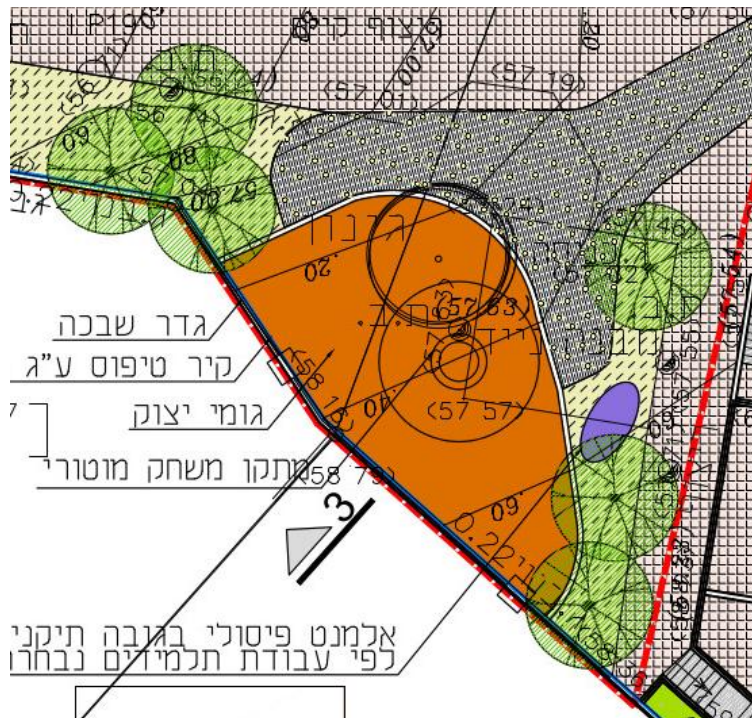

הדמייה

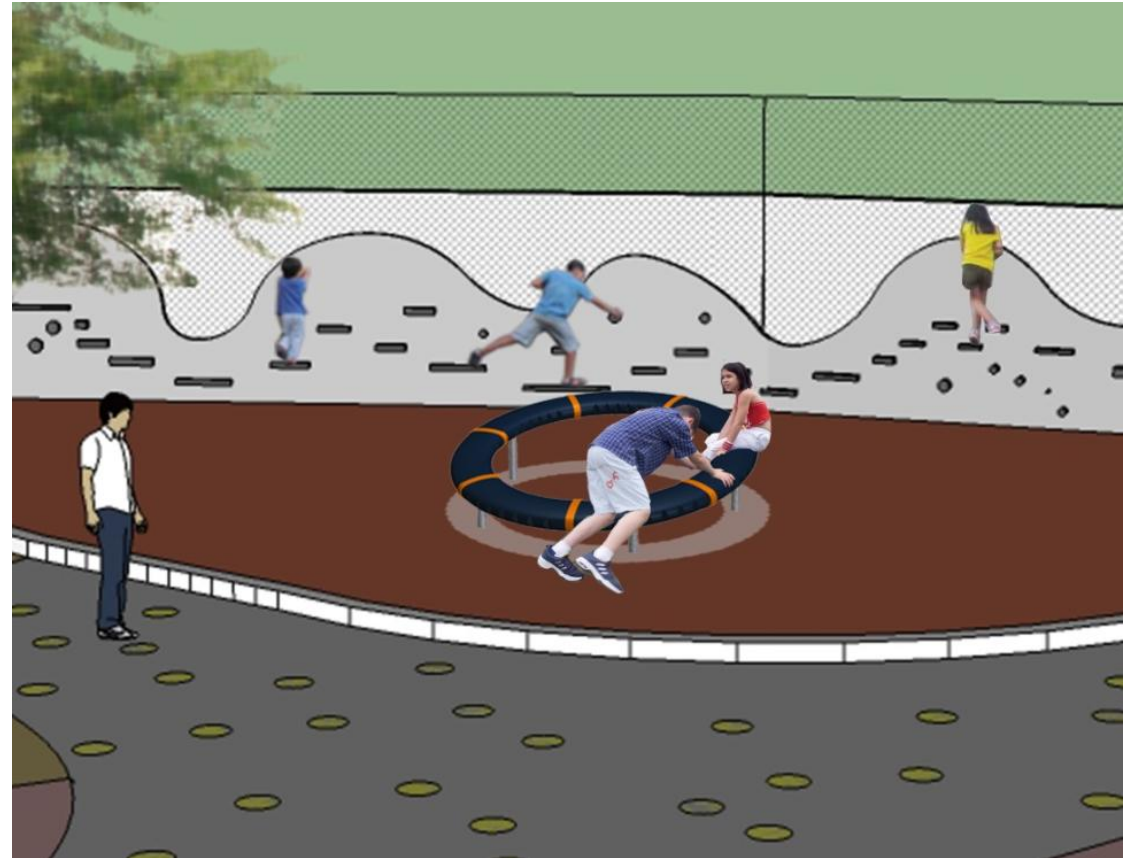
מתקן משחק מוטורי – שיווי משקל

מתקן משחק מוטורי המחזק את נושא שיווי המשקל, המתאים גם לשימוש קבוצתי.

בחירת הדגם תעשה בשיתוף התלמידים מתוך מספר דגמים אפשריים תוצרת חברת KOMPAN או שווה ערך.

קטע תכנית

הדמייה

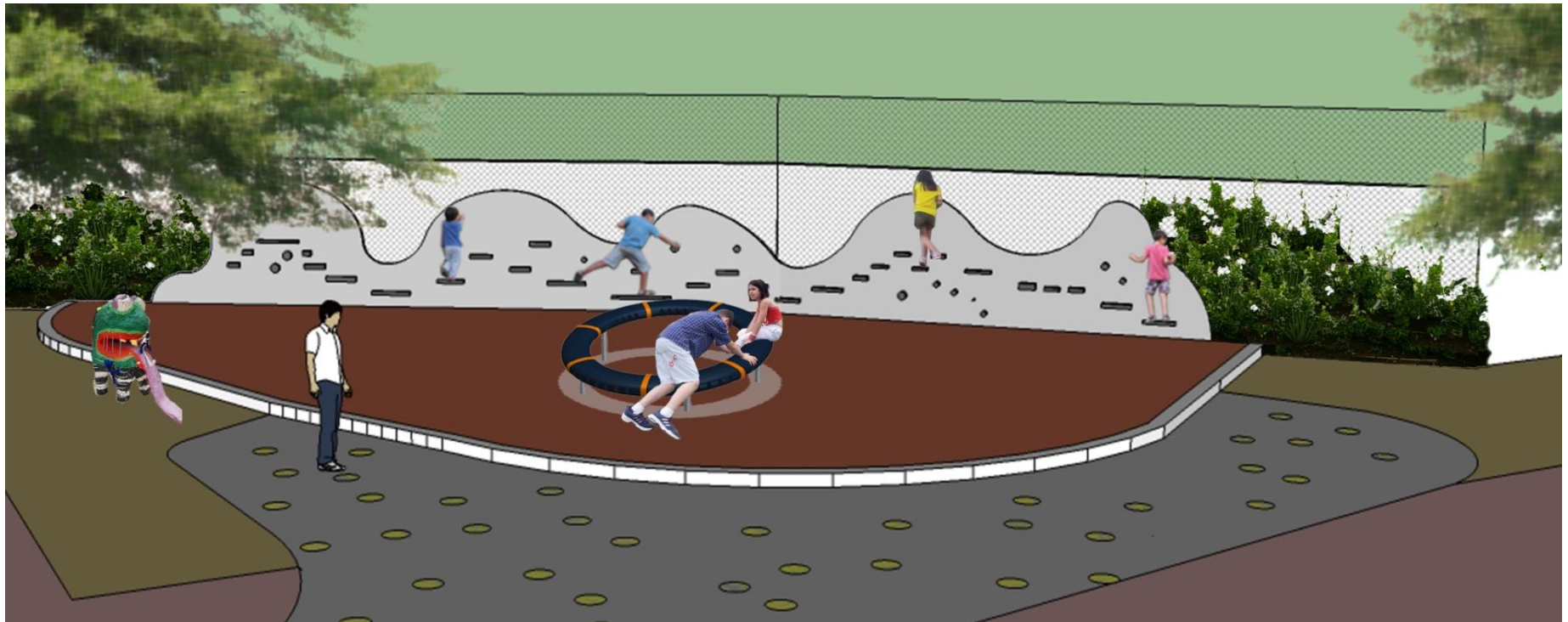
קיר טיפוס – שימוש בקיר קיים בגבול החצר

קיר טיפוס עם זיזים בגובה של עד 1 מטר,
המשתמש בקיר קיים בגבול החצר ומאפשר
פעילות מוטורית וקבוצתית.

כדי לשמור על גידור בגובה תקני מוצעי
שימוש בגדר רשת שתאפשר גידול צמחיה
מטפסת מסביב לקיר הטיפוס.

השראה מקיר טיפוס בצרפת

הדמייה

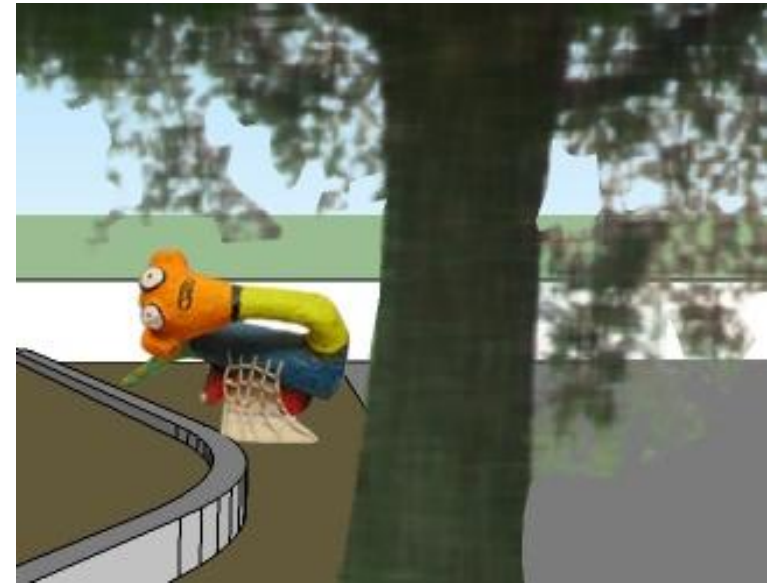
אלמנטים פיסוליים לפי עבודות תלמידים נבחרות

יצירת אלמנטים פיסוליים אשר יעשו לפי דגמים נבחרים שפוסלו ע"י תלמידי ביה"ס ושילובם בפיתוח הכללי.

האלמנטים יהיו בגובה אשר לא יהווה בעיה מבחינה תקנית, בתאום עם יועץ הבטיחות אשר ישולב בפרוייקט בהמשך.

העבודה תעשה בשיתוף פעולה בין האומן המבצע לבין התלמידים.

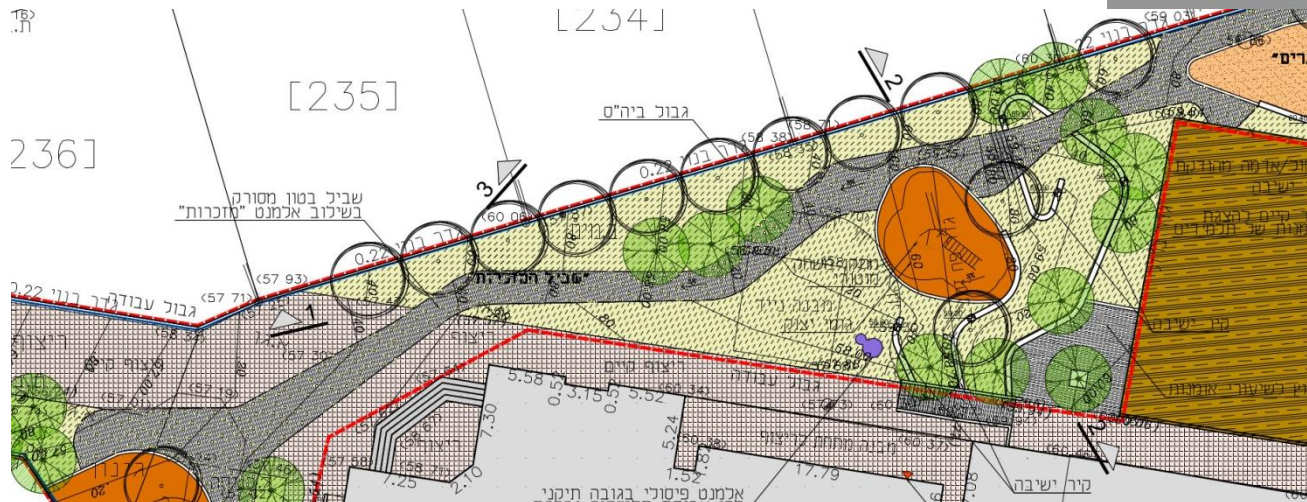
לכל אחד משלושת מוקדי הפעילות ייבחר אלמנט אחד אשר יהווה מעיין נק' ציון המזוהה עמו.

שביל המזכרות

שביל בטון יצוק, המשלב את עבודות התלמידים
לאורך השנים, באמצעות הכנסת סמלים / תמונות /
תחריטים (ספציפיים לשכבה מסוימת), לתוך השביל
המחבר בין הפונקציות השונות המצויות בחצר.

זהו שביל אשר מתהווה עם השנים וכך התלמידים
משאירים מעין מזכרת לשנים הבאות.

קטע תכנית

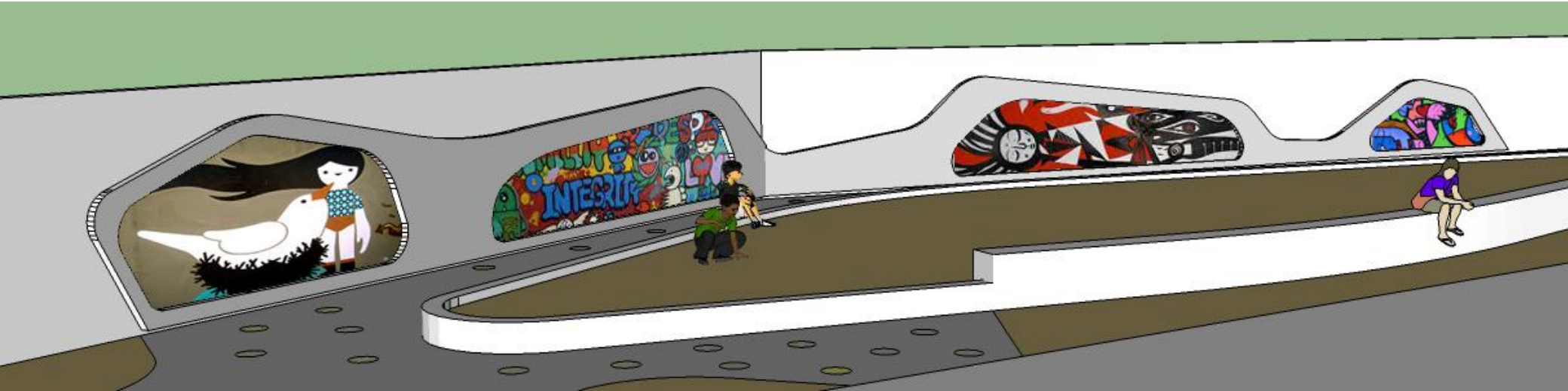
הדמייה

פרט אדריכלי של אלמנט המזכרות

ראה עמ' 30 ו 31

"קירות מדברים" – תצוגת קבע של עבודות התלמידים על קירות המתחם

כולל פינת ישיבה כיתתית

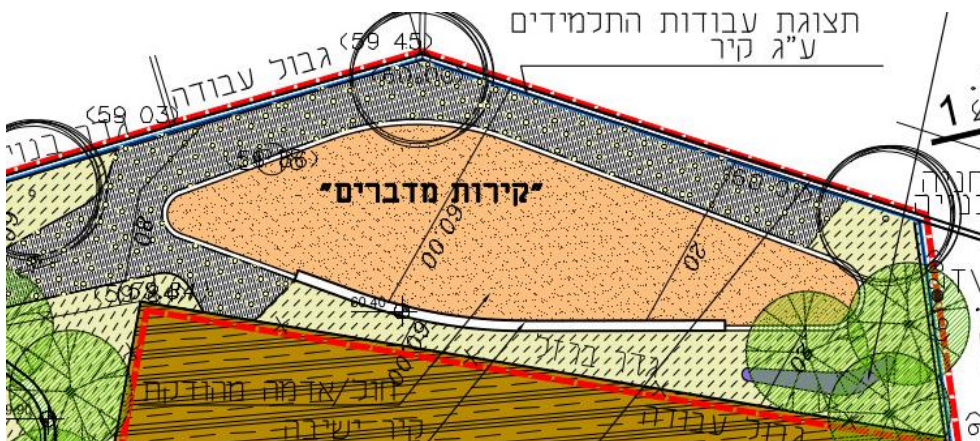

הדמייה

ניצול של קירות קיימים ברחבי חצר ביה"ס, להצגת עבודות דו-ממדיות של תלמידים, אשר נעשו בשיעורי האומנות.

בחלל בו יוצגו העבודות ייבנה אלמנט תוחם, מוגבה מעט מפני הקרקע ובתוכו קיר ישיבה המתאים באורכו לישיבה של כ 30-40 תלמידים (כיתה).

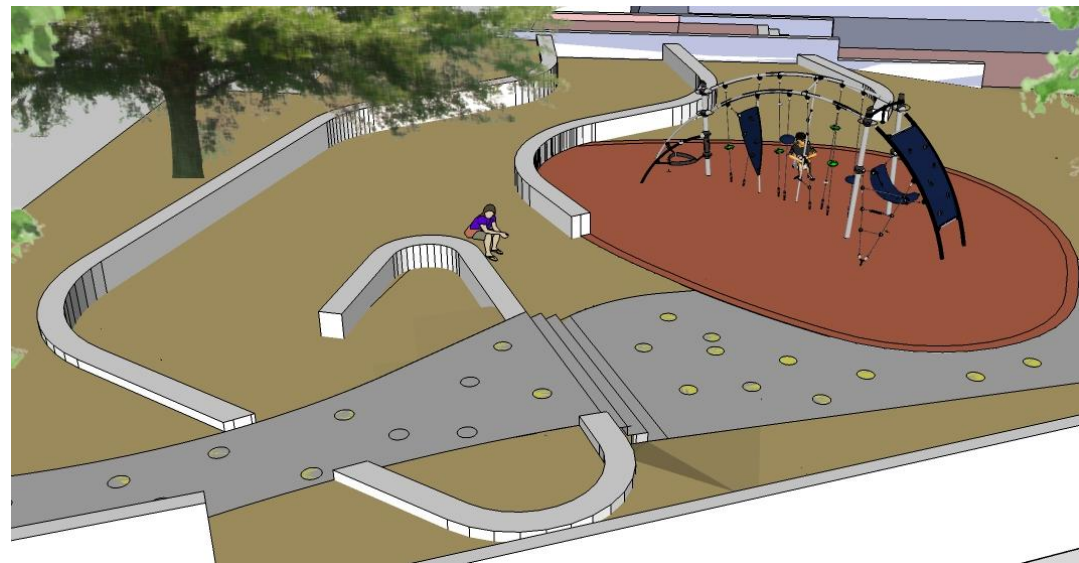
חלל זה יכול לשמש לתכליות נוספות כגון לימוד בחוץ, ישיבה בהפסקות וכד'.

קטע תכנית

טיפול בהפרשי גבהים באמצעות קיר נמוך

פרוק המסלעה הקיימת בחצר והסדרת
הטופוגרפיה באמצעות קיר תמך בעל
צורניות מוגדרת, המגדיר חללים שונים,
מאפשר משחק ובחלקו מתפקד כקיר
ישיבה.

קטע תכנית

הדמייה

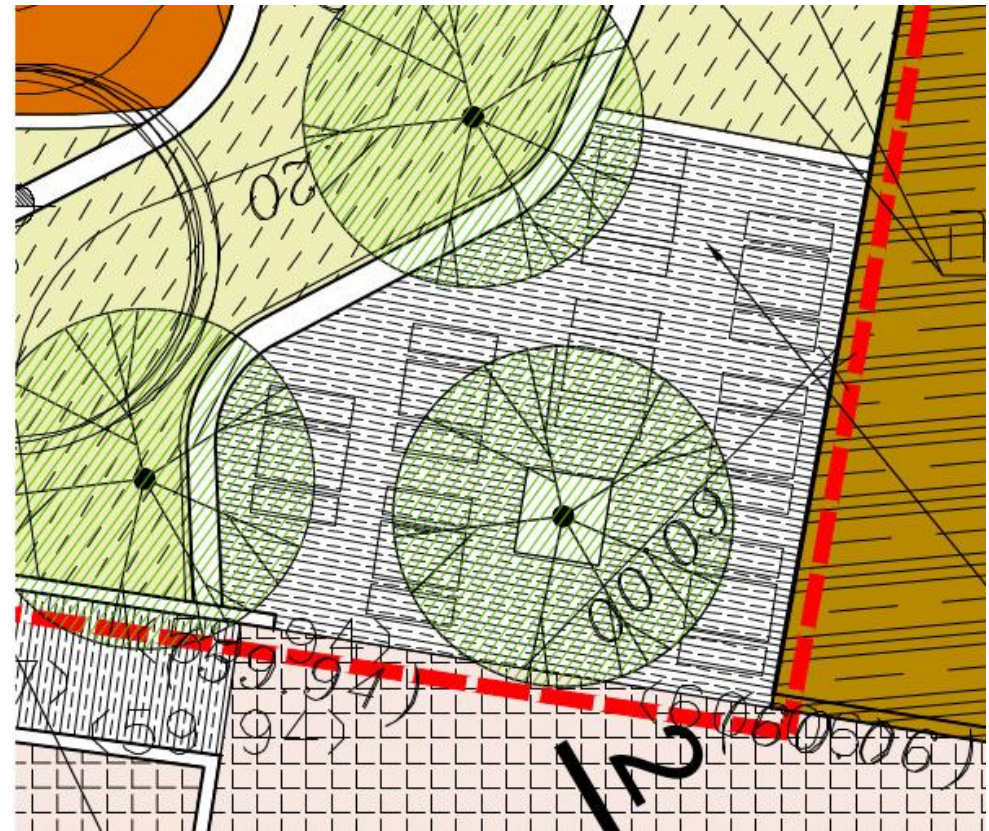
רחבה מרוצפת לסדנת חוץ לשיעורי אומנות

רחבה מרוצפת לסדנת חוץ לשיעורי אומנות, ממוקמת בקרבה לכניסה מהחצר לכיתת האומנות.

הריהוט הינו נייד ומאוחסן בכיתת האומנות כאשר אין שימוש בסדנה.

כניסה לכיתת אומנות

מיקום הרחבה

קטע תכנית